

๒๐๐๒๕๒๙๒๘

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247988

การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์
บ้านเนินสูง ตำบลตะกาง อำเภอเมือง จังหวัดตราด

กุลธิรัตน์ ค้างเงิน

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พ.ศ. ๒๕๕๓
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการแปรรูป
เม็คมะม่วงหิมพานต์ บ้านเนินสูง ตำบลตะกวด อำเภอเมือง
จังหวัดตราด

ผู้วิจัย

กุลธิรัตน์ ค้างเงิน

สาขาวิชา

สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกลัด

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกลัด)

โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา
ท้องถิ่น

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรี ขจรไชยกุล)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

บทคัดย่อ

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการแปรรูป
เม็คมะม่วงหิมพานต์ บ้านเนินสูง ตำบลตะกาง อำเภอเมือง
จังหวัดตราด

ผู้วิจัย

กฤติรัตน์ ดั่งเงิน

ระดับการศึกษา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

พ.ศ.

2553

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกัก

247988

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม 2) ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านการจัดการ การผลิตและการตลาด 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเนินสูง ตำบลตะกวด อำเภอเมือง จังหวัดตราด กรณีการแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้นำและสมาชิกกลุ่มรวม 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้แบบสัมภาษณ์ จัดเวทีสนทนากลุ่มและการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปรับปรุงชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม พบว่า ด้านสังคมและสภาพแวดล้อมอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรมและคนในชุมชนมีความเอื้ออาทรจึงทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ในชุมชนมีกิจกรรมการผลิตเพื่อนำสินค้ามาจัดจำหน่ายซึ่งทำให้เกิดรายได้ในชุมชน

2. การบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิตและการตลาด กลุ่มมีการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลดีเด่นการจัดแสดงและสาธิตวิสาหกิจชุมชน และได้รับรางวัลชนะเลิศการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนดีเด่น

Abstract

Independent Study Title	Small and Micto Community Enterprise Management : a Case study on cashew nuts product, Ban Noensoong, Sub-district Takang, Muang Distrist, Trat Province
The Rrsearcher	Kulthirat Duenggean
Level of Study	Master of Arts (Interdisciplinary Studies for Locality Development)
Year	2010
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Chob Khemglud

247988

The independent study aimed to identify : 1) the community context in economy, social and culture; 2) the management of community enterprise in aspects of management, production and marketing; and 3) problems, obstacles and suggestions for the management of the community enterprise of Ban Nernsoong in Sub-district Takang of Mauang District in Trat Province for the process cashew nuts. The sample was 8 leaders and members of the community. The instruments were interviews, focus group discussions and observations. The data were analyzed by using a content analysis method.

The findings revealed that:

1. For the community context in economy, social and culture, it was found that the society and its environment are rich in natural resources. Therefore, the majority of people earn their living by doing agricultural jobs. People in the community are generous and that led to the formation of groups to solve problems in the community. There were production activities to sell the products and that resulted in raising income in the community
2. For the group management in the aspect of management, production and marketing, the group had a successful management. They received rewards from the outstanding performances and demonstration of the community enterprise. They also received the first price from the excellent development of the community enterprise.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกล้า ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการศึกษาหาความรู้ ให้คำแนะนำและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่การวิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ พระครูโอภาส พลากร ผู้ทรงคุณวุฒิ คุณวรรณ เวศนารัตน์ ประธานกลุ่ม คุณสมนึก เลียดประถม รองประธานกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ ผู้ให้กำเนิดและสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดีเสมอมา ครูอาจารย์ทุกท่านที่มอบความรู้ติดตัว ขอขอบคุณพี่ ๆ และญาติสนิทที่เป็นกำลังใจเสมอมา

หากการค้นคว้าอิสระนี้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ผู้วิจัยขอมอบความดีในครั้งนี้ให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและคุณค่าควรแก่การเกื้อหนุน

กฤติรัตน์ ค้างเงิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดวิสาหกิจชุมชน.....	6
ความหมายของวิสาหกิจชุมชน.....	6
ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน.....	7
องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน.....	9
ประเภทของวิสาหกิจชุมชน.....	10
ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน.....	11
กระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง.....	14
ความหมายของชุมชนเข้มแข็ง.....	14
องค์ประกอบที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง.....	15
ปัจจัยที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน.....	16
เงื่อนไขที่สำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง.....	18

บทที่	หน้า
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	21
ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	21
ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	22
ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	23
ความหมายของการบริหารจัดการ.....	23
องค์ประกอบของการบริหารจัดการ.....	25
หน้าที่ของการบริหารจัดการ.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับการผลิต.....	27
ความหมายของการผลิต.....	27
ปัจจัยการผลิต.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาด.....	28
ความหมายเกี่ยวกับการตลาด.....	28
กลยุทธ์การตลาด.....	29
การบริหารการตลาด.....	30
โปรแกรมการตลาด.....	30
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	31
ความหมายของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	31
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการศึกษา	
แบบของการศึกษา.....	37
ประชากรกลุ่มตัวอย่างและหน่วยวิเคราะห์.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านเนินสูง.....	41
การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเนินสูง.....	45

บทที่	หน้า
การบริหารจัดการด้านการผลิต.....	49
การบริหารจัดการด้านการตลาด.....	51
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	64
ภาคผนวก ข รูปภาพ.....	72
ประวัติผู้วิจัย.....	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างธุรกิจชุมชนกับวิสาหกิจชุมชน..... 13

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการศึกษา.....	5
2.1	Model กระบวนการสร้างความเข้มแข็ง.....	20
4.1	แผนที่ตำบลตะกวด.....	42
4.2	บ้านเรือนริมคลองเนินสูง.....	42
4.3	วัดเนินสูง.....	44
4.4	วัดตะกวด.....	44